

Wetsvoorstel tot oprichting van een Hoge Raad voor deontologie van de gezondheidszorgberoepen en tot hervorming van de Orde van artsen.

Verslag van het debat georganiseerd door het Doktersgild Van Helmont op 13 maart 2007 in het gemeenschapscentrum De Markten

Inleiding

De Orde der Geneesheren is sinds vele jaren een doorn in het oog van heel wat politici en ook van een minderheid van artsen. Er wordt haar verweten dat ze een corporatistische organisatie zou zijn die zich vooral bezig houdt met het beschermen van de beroepsbelangen van de artsen. De orde kreeg als taak te waken over de plichtenleer van de artsen, maar ze zou die bevoegdheid misbruiken om artsen te beschermen tegen de rechtmatige eisen van benadeelde patiënten.

De huidige werking van de Orde der Geneesheren is geregeld door het koninklijk besluit nr 79 van 1967, dat kracht van wet heeft ingevolge toenmalige volmachten. Dit KB gaat uit van een eerder liberale filosofie waarbij de bevoegdheid voor de deontologie gelegd wordt bij de artsen met zeer weinig inmenging van de overheid en enkel een beperkt toezicht door magistraten.

Sinds 1967 is de geneeskunde grondig veranderd. Geneeskunde is efficiënter en duurder geworden. Daardoor is de maatschappelijke relevantie ervan gestegen. Het budget van de ziekteverzekering is een belangrijk probleem voor de overheid geworden. De correcte toepassing van de medische plichtenleer kan daarop invloed hebben. Het is daarom een redelijke eis dat dit niet volledig overgelaten wordt aan artsen, maar dat de ganse bevolking hierin meer inspraak zou krijgen. Anderzijds zijn er naast de artsen nog veel andere gezondheidszorgberoepen, o.a. verpleegkundigen, apothekers, kinesisten, de farmaceutische industrie, de fabrikanten en verkopers van medische apparatuur, de ziekenhuisbeheerders, etc. Het is ook een redelijke eis dat niet alleen artsen, maar alle actoren zouden onderworpen zijn aan deontologische regels.

Een nieuwe wettelijke regeling is dus zeker niet overbodig. Sinds bijna twintig jaar zijn er herhaalde wetgevende initiatieven geweest om de werking van de Orde der Geneesheren te verbeteren. Vorige pogingen zijn steeds gestrand om communautaire redenen, namelijk de territoriale bevoegdheid van de provinciale Raad van Brabant.

Historiek

In 1967 was bepaald dat er in elke provincie een raad van de Orde der Geneesheren kwam. In de toenmalig provincie Brabant kwamen er twee provinciale raden, een Nederlandstalige en een Franstalige die respectievelijk tuchtrechterlijke bevoegdheid hadden over de artsen met hun voornaamste medische activiteit in een Nederlandstalige of Franstalige gemeente. Artsen uit de negentien tweetalige gemeenten van de toenmalige Brusselse agglomeratie mochten zich naar keuze inschrijven op de lijst van een van beide raden. Tengevolge van een onnauwkeurigheid in het KB nr 79 van 1967 en een daaropvolgende uitspraak van de Raad van State werd later bepaald dat ook artsen met hun voornaamste activiteit in de Vlaams-Brabantse gemeenten Drogenbos, Linkebeek, St-Genesius-Rode, Kraainem, Wezembeek-Oppem, Wemmel en Bever mogen kiezen voor inschrijving op de lijst van de Franstalige Raad. Alhoewel die regeling toen reeds betwistbaar was, werd ze nooit herroepen. Ondertussen hebben we staatshervormingen gehad, werd de taalgrens grondwettelijk vastgelegd en werd de provincie Brabant gesplitst, zodat die taalregeling voor de Orde der Geneesheren meer nog dan in 1967 in tegenspraak is met de grondwettelijk vastgelegde indeling van het land in gewesten en gemeenschappen. We mogen dan ook verwachten dat een nieuwe wet op de orde deze anomalie zou wegwerken. Tot nu toe was dit een onoverkomenlijke

hinderpaal. De Franstaligen wilden het bestaande voorrecht voor de artsen uit de Vlaams-Brabantse gemeenten met taalfaciliteiten niet opgeven en de Vlamingen eisten een regeling die in overeenstemming is met de grondwettelijke indeling van het land in gemeenschappen en gewesten.

Op 1 februari 2007 keurde de senaat van een wetsvoorstel van de senatoren Patrik Vankrunkelsven en Annemie Van de Casteele goed tot oprichting van een Hoge Raad voor deontologie en de hervorming van de Orde van artsen. Dit wetsvoorstel is dus verder geraakt dan alle voorgaande pogingen. Zoals zo vaak gebeurt in ons land kon het dossier enkel gedeblokkeerd worden door een toegeving van Vlaamse politici, namelijk het behouden van het statu-quo. Om hun wetsvoorstel te redden zijn de Vlaamse initiatiefnemers bereid geweest deze toegeving te doen. Niettegenstaande een negatief advies van de Raad van State, bepaalt het in de senaat goedgekeurde voorstel dat voor de territoriale bevoegdheid van de nieuwe Orde van artsen de bepalingen van de vorige wet geldig blijven. Dit betekent dat door een wet zou vastgelegd worden dat artsen uit zeven Vlaams-Brabantse gemeenten onder de bevoegdheid van de provinciale Raad van Waals-Brabant kunnen vallen. Wat voorheen een dubieuze regeling was ten gevolge van een onnauwkeurigheid in een koninklijk besluit zou nu door een wet vastgelegd worden. Dit komt neer op een uitbreiding van de taalfaciliteiten in die Vlaamse gemeenten naar een domein waarvoor ze nooit bedoeld waren. Door voor deze gemeenten op dit punt hetzelfde taalregime vast te leggen als voor de tweetalige gemeenten van het Brussels hoofdstedelijk gewest zou een verdere kleine stap gezet worden naar de aansluiting van deze gemeenten bij Brussel.

Debat

Het Doktersgild Van Helmont en verschillende andere Vlaamse verenigingen en instanties hadden vooraf zoveel mogelijk druk uitgeoefend op de Vlaamse senatoren om deze toegeving niet te doen. Om deze aangelegenheid verder uit te praten vooraleer dit zou behandeld worden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers organiseerde het Doktersgild Van Helmont op 13 maart 2007 hierover een debat met alle betrokkenen.

Het debat werd op deskundige wijze geleid door Dhr. Chris De Nijs, redacteur arbeid en sociale zaken voor het VRT-TV journaal.

Senator Patrik Vankrunkelsven meent dat de Orde der Geneesheren, die werkt volgens het KB n° 79 van 1967 moet aangepast worden aan de veranderde maatschappelijke toestand. De werking moet meer doorzichtig en democratisch zijn. De code moet waken over de kwaliteit van de zorgen en het doelmatig gebruik van de beschikbare middelen en niet langer over de waardigheid van het medisch beroep. Voor het tuchtrecht moet er gezorgd worden voor meer uniformiteit tussen de verschillende provinciale raden. De klager moet gehoord worden en moet ingelicht worden over het resultaat van zijn klacht. Een Hoge Raad voor deontologie voor alle gezondheidszorgberoepen is noodzakelijk omdat de deontologie niet meer een exclusieve zaak van artsen mag zijn. De taalregeling, waarbij artsen uit Vlaams-Brabantse gemeenten met taalfaciliteiten mogen kiezen voor inschrijving op de lijst van Waals-Brabant heeft hij met tegenzin aanvaard. Hij meent dat het ganse wetsvoorstel niet mag mislukken omwille van dit communautaire probleem. Dat de Raad van State hierover een negatief advies gegeven heeft, sterkt hem in de overtuiging dat dit deel van het wetsvoorstel achteraf zal vernietigd worden door het Arbitragehof.

Senator Christel Geerts meent dat de bezwaren tegen de taalregeling zeker niet opwegen tegen de grote verbetering die dit wetsvoorstel zou brengen. Het ware spijtig dat deze wet er niet zou komen omwille van die weinig belangrijke communautaire bezwaren.

Senator Mia De Schamphelaere ziet positieve zaken in het wetsvoorstel en heeft er constructief aan meegewerkt. Ze betreurt dat de indieners onvoldoende standvastig geweest zijn en op het laatste moment gezwicht zijn voor de Franstalige eisen inzake de Vlaams-Brabantse gemeenten met taalfaciliteiten.

Volksvertegenwoordiger Koen Bultinck ziet een aantal positieve aspecten. Het moderniseren van de Orde van artsen en het oprichten van een Hoge Raad voor deontologie kunnen principieel zijn goedkeuring wegdragen. Hij opteert voor een volledige splitsing in een Vlaamse en Franstalige Orde van artsen en Hoge Raad voor deontologie. De oprichting van een unitaire Hoge Raad voor deontologie beschouwt hij als federale recuperatie van die bevoegdheden.

Professor Walter Michiels, ondervoorzitter van de Nationale Raad van de Orde der Geneesheren heeft verschillende bezwaren niet enkel tegen de communautaire aspecten van het wetsvoorstel. Hij betwijfelt het nut van een Hoge Raad voor deontologie en meent dat de taak van die Hoge Raad even goed kan uitgeoefend worden in het kader van de wet op de patiëntenrechten en door de nu reeds bestaande commissies. Door de oprichting van een Hoge Raad voor deontologie en de hervorming van de Orde van artsen wordt een loodzware procedure gecreëerd die in de praktijk niet zal kunnen werken.

De Heer Luc Deconinck, voorzitter van de v.z.w. De Rand hekelt de miskening van de rechten van de Vlaamse patiënten in Vlaams-Brabantse gemeenten met taalfaciliteiten en de uitholling van een aantal exclusief Vlaamse bevoegdheden. Hij heeft ernstige twijfels bij de mogelijkheid om, eenmaal de wet gestemd is, de gewraakte taalregeling voor de faciliteitsgemeenten te laten vernietigen door het Arbitragehof. Als jurist heeft hij ook bedenkingen bij de ingewikkelde wetgeving die zou gecreëerd worden.

Besluit

Mede door de actie van het Doktersgild Van Helmont is de aandacht op het probleem van dit wetsvoorstel toegespitst. Mede met andere Vlaamse verenigingen zal Van Helmont de Vlaamse politieke wereld op zijn grote verantwoordelijkheid wijzen in dit probleem. Met onze actie is deze kleine, maar nefaste toegeving inzake de Vlaams-Brabantse gemeenten met taalfaciliteiten waarschijnlijk voorlopig afgewend. Toch kunnen we dit niet als een succes beschouwen. Een modernisering van de Orde der geneesheren en van de deontologie voor de gezondheidszorgberoepen is wenselijk en dat kon dus niet gerealiseerd worden.

Het doktersgild Van Helmont zal niet nalaten dit dossier op te volgen en zo nodig een actieve informatiecampagne van alle leden en politici te voeren.

Robrecht Vermeulen